

Després de mil anys

L'ESTADÍSTICA sempre m'ha semblat més un art que una ciència. Ho dic perquè sovint fa l'efecte que és com un instrument musical (posem, per no quedar, com ara una flauta travessera) que toca la tonada que vol l'executant, sobretot si aquest és hàbil i té els coneixements necessaris.

És un art —insisteixo— que deu tenir un gran poder de convenciment, perquè hi ha una tendència molt marcada a utilitzar-la perquè el ramat pasturi amb resignació i disciplina. Posats a fer comparances aventurades, també podríem trobar que és una mena de gos d'atura, un símbol de gran actualitat. S'utilitza, amb una assiduitat escamnadora, per a tenir-nos espaordits, de manera que la similitud amb el gos de pastor no és tan forassenyada com això.

Durant anys, una part de l'estadística s'ha fet servir per provar de convèncer-nos que una quantitat considerable de plaers són cancerigens: de tants morts per aquesta malaltia, tants de tants (aquí un percentatge elevat) es poden atribuir a coses que

ens agraden. Se'ns demostrava, amb números fermes, que investigadors molt preparats anaven descobrint progressivament que menjars i begudes atractius, petits vicis no condemnats a penes de l'infern, costums que ens distreuen dels dessabors de la vida i, en general, temptacions aparentment inofensives són mortals de necessitat.

No m'atreviria pas a negar la raó als científics, però sospito que a vegades són una mica parcials, que ens diuen la veritat, però no pas tota la veritat. Per exemple, com que sovint han de fer els seus càlculs separant sexes i posant els homes i les dones en columnes diferents, trobo que podrien assegurar haver comprovat que, ja que una gran part de víctimes del càncer han fet el servei militar, seria lícit d'inferir que el servei militar és cancerigen. I qui diu servei militar podria dir la jornada laboral de quaranta hores, ésser contribuent d'hisenda, pare o mare de família carregats d'obligacions i de maldecaps, etcètera... La idea ja s'endeuina i la llista es pot completar segons els ressenti-

ments o les afliccions de cadascú. O la por, que això és el que temo que ens volen ficar al cos.

Panorama desolador

Jo proposaria, amb llicència, un canvi d'actitud estadística. Perquè estic segur que es poden tocar tonades alegres amb el mateix instrument (em remeto a la comparança que m'he permès de fer al principi), la qual cosa ens ajudaria a fer el cor fort. Dir-nos, si molt convé, tot il·lustrant-ho amb gràfiques de colors, que no hi ha mal que per bé no vingui, i que una bona cara és molt eficient per combatre el mal temps. Ara, en el moment de voler ressenyar un munt de coses bones per reforçar la meua tesi, m'adono que no n'hi ha tantes com voldria, però aquí se m'acut aquella frase que utilitzem amb freqüència per magnificar excel·lències: si no en tinguéssim, caldria inventar-ne. Potser, a aquest art que ja he dit que no em semblava ciència, li faria falta el reforç d'una actitud

mental ben predisposada, és allò de l'optimisme i del pessimisme, que com tothom sap algú va definir genialment davant d'una ampolla amb líquid fins a la meitat de la seva cabuda. Poc més o menys, anava així: per al pessimista, l'ampolla ja era mig buida. Per a l'optimista, encara era mig plena.

Tot això m'ho ha suggerit la lectura de les xifres elaborades pel Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya, sobre els cens lingüístic del Principat, el País Valencià i les Illes. Ens presenta un panorama de semianalfabetisme desolador. La partida més trista, per massa nodrida, és la de ciutadans que "no entenen el català". Quina mena de ciutadans? D'on han sortit? Jo em pensava, n'estic quasi segur, que tots els parlants de llengües neolatines entenen sense grans dificultats l'idioma que parlen els seus veïns. De no ésser així, caldria pensar en mancances de mena especial, encara més greus que les derivades d'una educació deficient.

PERE CALDERS

A deu anys de la mort del seu creador, la sèrie s'aferma en el mercat català

Gil Pupil·la, el dinàmic detectiu de Maurice Tillieux

LES aventures del detectiu Gil Pupil·la, protagonista d'una de les sèries de còmic més notables dins el gènere policíac, han començat a situar-se dins el mercat editorial català. Amb l'aparició, aquests dies, de l'àlbum "L'infern de Xica-Xic", són ja cinc els volums publicats per l'editorial Calsals que, coincidint amb el desè aniversari de la mort del dibuixant belga Maurice Tillieux, vol aprofitar per potenciar les aventures del personatge que aquell va inventar.

Gil Pupil·la va néixer, amb el nom de Gil Jourdan, a mitjan dels anys cinquanta a la revista "Spiron". Inspirat en un anterior personatge de Tillieux (Félix), Pu-

